

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2021-3-5>

УДК 332.14:338.22.021.2

JEL R10, R58, P25

С. Д. Щеглюк

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник,

старший науковий співробітник відділу просторового

розвитку ДУ «Інститут регіональних досліджень імені

М. І. Долишнього НАН України», м. Львів

e-mail: shchegliuk.sv@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0820-5222>

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Зроблено короткий огляд методичних підходів і механізмів оцінювання реалізації державної регіональної політики в розрізі заходів, спрямованих на досягнення цілей (оцінювання результативності), а також управління (оцінювання ефективності). Окреслена проблема відсутності єдиного підходу до трактування категорій «ефективність» і «результативність» політики, що призводить до ускладнення процесу оцінювання та зниження якості його результатів. Розглянуто основні принципи та алгоритм застосування методичного інструментарію оцінювання реалізації політики. З'ясовано, що оцінка ефективності політики містить соціально-економічну, середовищну та інституційну складові. Доведено, що оцінювання ефективності, як і результативності, передбачає вимірювання рівня досягнення цілей і завдань політики на основі системи якісних і кількісних показників. Встановлено, що оцінювання результативності є ваговою складовою процесу оцінювання ефективності державної регіональної політики. Обґрунтовано потребу у зміні методологічних підходів до формування системи моніторингу та оцінювання, а також методики оцінювання ефективності регіональної політики держави.

Ключові слова: державна регіональна політика, ефективність, результативність, оцінювання.

Shchegliuk S. APPROACHES TO THE EVALUATION OF THE PUBLIC REGIONAL POLICY EFFICIENCY

The paper addresses the issue of improving the methodological framework of the evaluation of the public regional policy efficiency. It provides a short review of methodological approaches and mechanisms to evaluate the policy implementation depending on measures directed at achievement of objectives (performance evaluation) and management level (efficiency evaluation). The paper outlines the problem of the lack of a single approach to the interpretation of the policy efficiency and performance categories, which leads to difficulties in the evaluation and simplification of the policy. The set of methodological tools to evaluate the policy implementation that includes the key principles and the algorithm is suggested. The evaluation of the policy efficiency following the suggested set of tools includes the socio-economic, environmental, and institutional components. The evaluation of performance stipulates the measurement of the level of the policy objectives achievement and tasks implementation based on the system of qualitative and quantitative parameters. The paper reveals that performance is the component of the efficiency evaluation. The suggested set of methodological tools has the advantage of possible regional policy monitoring in terms of setting and implementing the objectives and tasks as well as its complex nature and expansion of methodological techniques of current public regional policy performance evaluation.

Keywords: public regional policy, efficiency, performance, evaluation.

Постановка проблеми. На сучасному етапі здійснення державної регіональної політики зростає значення ефективності як публічного інвестування, так і заходів досягнення стратегічних цілей регіонального розвитку. Проте досі не розроблено єдиного уніфікованого наукового підходу та критеріїв оцінювання ефективності реалізації державної регіональної політики, а ті, що наявні у звітах з моніторингу оцінювання результативності, не вповні відображають саме ефективність.

Аналіз останніх досліджень. Питаннями оцінювання ефективності та результативності реалізації державної регіональної політики займалися вітчизняні науковці О. В. Фінагіна, І. М. Бітюк, С. В. Буряк [1]. Особливостям функціонування механізму моніторингу та оцінювання реалізації регіональних стратегій розвитку присвячені праці О. Крайник [2]. Про потребу в удосконаленні моніторингу та оцінювання регіональних стратегій розвитку йдеться

в дослідженнях С. Л. Шульц [3], Н. В. Сментини [4], І. О. Іртищевої, Д. С. Войта, Г. М. Павленко, А.-М. І. Архангельської [5], В. І. Захарченко [6]. Підходи до модернізації державної політики регіонального розвитку України в частині її формування та реалізації в контексті забезпечення ефективного державного управління розкрито у праці С. Т. Пухир [7]. Водночас у науковій економічній літературі бракує системного дослідження щодо оцінювання ефективності реалізації державної регіональної політики в частині інструментів її реалізації, системи моніторингу та оцінювання.

Метою статті є огляд наявних теоретико-методичних підходів до оцінювання реалізації державної регіональної політики в контексті її ефективності та результативності.

Основні результати дослідження. Проблематика оцінювання ефективності здійснюваної державою регіональної політики знаходиться в полі зору як

вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Фокусування на ефективності реалізації заходів державної регіональної політики (ДРП) зумовлене як потребою в раціональному інвестуванні коштів для забезпечення умов для повноцінної реалізації потреб людини, так і у вимірюванні досягнутого економічного та соціального ефекту впливу на розвиток регіонів. Оскільки вчені наголошують про перехід до «нового регіоналізму», в основі якого робиться акцент на активізацію ендегенного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності регіону [6, с. 95], нові підходи до реалізації ДРП вимагають розроблення сучасних інструментів оцінювання її ефективності та результативності.

На сучасному етапі розвитку реалізація ДРП призвела до поглиблення економічних диспропорцій і до тимчасової окупації та анексії вітчизняних територій. Курс на децентралізацію у 2015 р. був покликаний вирішити низку проблем, пов'язаних з неефективністю реалізації ДРП на попередньому етапі реалізації державної стратегії регіонального розвитку, а також сформувати нову систему соціально-економічних відносин на локальному, регіональному та національному рівнях.

Як зазначено в Законі України «Про засади державної регіональної політики», «державна регіональна політика – це система цілей, заходів, засобів та узгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб для забезпечення високого рівня якості життя людей на всій території України з урахуванням природних, історичних, екологічних, економічних, географічних, демографічних та інших особливостей регіонів, їх етнічної і культурної самобутності», а «метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого розвитку України та її регіонів, забезпечення їхньої соціальної та економічної єдності, підвищення рівня життя населення, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від його місця проживання» [8]. Тому оцінювання ефективності здійснюваної ДРП полягає в перегляді цілей, заходів, інструментів, які застосовуються системою уповноважених органів, на предмет їхньої відповідності у формуванні умов збалансованого розвитку територій.

Регіональна політика вимагає скоординованої інституційної та фінансової підтримки з боку держави та інших учасників, наявності системи моніторингу та оцінювання її впливу на розвиток національної економіки, активнішої співпраці з міжнародними організаціями тощо [9, с. 107].

Водночас дієва система моніторингу та оцінювання потрібна для визначення рівня ефективності реалізації ДРП, прийняття своєчасних рішень із забезпечення якісних змін ситуації та діагностики їхніх наслідків [10, с. 10]. На думку О. Крайник, моніторинг та оцінювання є різними інструментами вимірювання як завершеної діяльності, так і тієї, яка ще триває в реалізації запланованих проектів А взаємозв'язок між моніторингом, оцінюванням і впливом на реалізацію показників, закладених у

стратегії соціально-економічного розвитку регіону, здійснюється шляхом корегування [2, с. 211-212] як показників, так і завдань, спрямованих на їх досягнення.

Відповідно до п. 4 ст. 1 Закону України «Про засади державної регіональної політики» моніторинг та оцінювання результативності реалізації державної регіональної політики – це періодичне відстеження відповідних індикаторів на основі офіційних статистичних даних та інформації центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та проведення на підставі даних моніторингу оцінювання результативності досягнення індикаторів шляхом порівняння отриманих результатів з їхніми цільовими значеннями [8]. Моніторинг ДРП здійснюється відповідальним центральним органом виконавчої влади – Мінрегіоном.

М. І. Долішній розглядав регіональну політику як інструмент просторового регулювання соціально-економічного розвитку, що дозволяє ефективно використовувати внутрішньовиробничий потенціал і територій, і держави. Також наголошував, що регіональна політика є універсальним засобом формування резервів просторово-видового економічного розвитку, які важко сформувати за допомогою галузево-секторальних методів управління [11, с. 17-18; 12, с. 7-15].

Ефективність регіональної політики, як і продуктивність регіонального розвитку для розвитку країни, на думку науковців, обумовлюються успішністю поєднання інтересів держави та регіональних громад. Отже, дієвість регіональної політики формується двома рівноважливими складовими. З одного боку – досягненням належної репрезентативності інтересів регіональних громад, відповідальності та дієздатності їхніх формальних і неформальних еліт щодо розвитку регіону. З другого – проведенням регіональної політики, яка облаштовує шляхи цього розвитку так, аби оптимально досягати вирішення завдань, що стоять перед державою на загальнонаціональному рівні [13, с. 5].

На думку інших вітчизняних дослідників, ефективність регіональної політики визначається її прогнозованим характером, а саме системою стратегічних управлінських рішень територіальних органів влади щодо забезпечення збалансованого соціально-економічного регіонального розвитку. Адже для посилення якості заходів державного регулювання регіональної економіки мають реалізовуватися довгострокові програми з чітко визначеними та передбачуваними обсягами фінансування, які обумовлюватимуть процедури підтримки, функціонування та виробничого потенціалу в зміцненні просторово-структурної конкурентоспроможності території [14, с. 76-77].

Як вважає В. Яценко, саме стратегічне планування регіонального розвитку є одним з найбільш перспективних та ефективних механізмів реалізації довгострокової регіональної політики, формування еволюційних тенденцій в умовах глобальної інтеграції різних сфер життєдіяльності людини [15]. Водночас стратегічне планування, особливо на довготривалій

період, є дещо інертним до змін, а найбільше тих, що пов'язані з реформуванням територіальної організації влади та розвитку місцевого самоврядування, хоча частково враховує їхні перспективні результати.

В умовах впровадження децентралізації в Україні у 2015-2020 рр. загострилась увага до двостороннього взаємозв'язку між посиленням дієвості територіальних громад та ефективністю регіональної політики. Перше без другого може стати відверто деструктивним явищем, а отже, розбудова сучасної регіональної політики є «ключем» до успішної децентралізації та адміністративно-територіального оновлення країни [13, с. 52].

Головними документами, що визначають ДРП в Україні, є [8]:

- 1) Державна стратегія регіонального розвитку України (далі – ДСРР);
- 2) План заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України;
- 3) регіональні стратегії розвитку;
- 4) плани заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку;
- 5) інвестиційні програми (проекти), спрямовані на розвиток регіонів.

Зазначимо, що лише у 2016 р. у вітчизняних нормативно-правових документах серед принципів формування стратегічних планів об'єднаних територіальних громад з'явився принцип ефективності, під яким розуміють визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів і проєктів плану заходів з реалізації ДСРР у встановлені в ньому терміни [16]. По суті, йдеться про ту ж результативність, тобто ступінь досягнення цілей на певний момент часу.

Як зазначають експерти, в Україні детально регламентована функція моніторингу та майже повністю відсутня функція оцінювання ефективності політики як на центральному, так і на регіональному рівнях, що не дає підстав стверджувати про ефективність заходів ДРП в Україні. Механістичне наведення десятків або навіть сотень статистичних показників соціально-економічного розвитку в контексті того чи іншого закону, стратегії або нормативного акта не буде відповіддю на головний виклик – забезпечення ефективних механізмів здійснення трансформацій у сфері регіонального розвитку [17].

Для оцінювання ефективності ДРП доцільно використовувати показники, наведені в Додатку 2 до Порядку проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики [18].

Зазначимо, що згідно з положеннями статті 23 «Моніторинг реалізації державної регіональної політики» Закону України «Про засади державної регіональної політики» [8] за визначеними індикаторами здійснюється оцінювання результативності ДСРР та плану заходів з її реалізації шляхом періодичного відстежування, вимірювання і порівнювання фактичних результатів з індикаторами досягнення цілей і пріоритетів, визначених ДСРР та планом заходів з її реалізації. Такий підхід до оцінювання лише результативності на основі

порівнювання індикаторів вважаємо недостатнім з огляду на інтеграцію України до ЄС та узгодження низки заходів у контексті виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [19] (далі – Угода), якою передбачено посилення транскордонного та регіонального співробітництва. Крім того, слід урахувувати усталену практику оцінювання ефективності регіональної політики в країнах-членах ЄС. Видається доцільним оцінювати ДРП в контексті її ефективності. Реалізація положень Угоди передбачає впровадження нового розуміння регіональної політики як політики розвитку, стимулювання економічної, інвестиційної діяльності, заохочення інновацій та створення нових робочих місць в умовах раціонального використання державного та приватного фінансування, підвищення його ефективності [20].

У науковій літературі ефективність часто розглядається як складна категорія, що характеризує результативність роботи [21, с. 20-22] органів влади в досягненні поставлених цілей з огляду на шляхи досягнення цього результату. Про ефективність може свідчити те, наскільки поставлені цілі досягнуті передбаченими заходами в певних умовах нормативно-правової, організаційної та фінансової забезпеченості [10, с. 10] реалізації ДРП. Саме такий підхід до визначення ефективності відображає її результативність – ступінь досягнення поставлених стратегічних цілей і вирішення завдань, очікуваного стану економіки регіонів внаслідок виконання запланованих заходів. А низьку ефективність регіональної політики часто пов'язують з розпорошеністю владних повноважень, недосконалістю правового забезпечення консолідації місцевих фінансових ресурсів, відсутністю реальних законодавчих реформ у врегулюванні інституціональних відносин між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування тощо [14, с. 315].

Ефективність є першорядним поняттям господарської практики як сукупність найбільш загальних, істотних і стійких зв'язків і відносин з приводу отриманих результатів господарської діяльності та здійснених під час її ведення витрат. Як економічна категорія «ефективність» (з латини «effectus» – виконання, дія) дає єдину якісно-кількісну характеристику результативності господарювання. Вона властива всьому відтворювальному процесу загалом і всім його фазам: виробництву, розподілу, обміну та споживанню. Інколи ефективність отожднюють з оптимальністю та інтенсивністю діяльності. Ефективністю за Паретто є ситуація, коли неможливо змінити розподіл ресурсів так, що один із суб'єктів економіки поліпшить своє становище, а інший не погіршить. Водночас у науковій літературі для оцінювання економічної ефективності видів економічної діяльності частіше застосовують підхід на основі непараметричного багатокритеріального методу Data Envelopment Analysis (DEA) [22], суть якого полягає в зіставленні фактичного показника продуктивності (продукція / ресурси) з максимально можливим виходом продукції за цієї кількості ресурсів. Тобто цей метод можна вважати альтернативним методом оцінювання рівня відносної ефективності.

Оскільки активність державного сектору пов'язана не лише з економічними вигодами, але й соціальними та екологічними наслідками його діяльності, то для аналізу державних інвестицій застосовується «розгорнута» факторна схема голландського професора Н. Моля, що базується на методології «трьох Е»: економія (economy), ефективність (efficiency) і продуктивність (effectiveness) [23, с. 36]. З цієї точки зору ефективність оцінюється як відношення ефекту (результату) до витрат. Звідси за інших рівних умов виходить: чим більший економічний ефект (або результати) і менші застосовані для цього ресурси, тим вищою є ефективність системи. До того ж пропонуються спрощені оцінки доцільності та ефективності державних витрат одержати за допомогою стандартних соціально-економічних індикаторів Р. Масгрейва (general Musgravian indicators), до яких відносять дистрибутивність, стабільність і продуктивність, а також за допомогою індикаторів можливостей (opportunity indicators), які спрямовані на підтримку законності та стабільності розвитку ринку (показники адміністрування, освіти, охорони здоров'я та суспільної інфраструктури [23, с. 37-38].

Численні підходи до оцінювання можна згрупувати за такими критеріями:

- за функціональною приналежністю області оцінювання;
- за об'єктами оцінювання (політика, програми, проекти);
- за використовуваними методами оцінювання;
- за предметом оцінювання;
- за рівнями проведення (локальний, регіональний, загальнодержавний);
- за етапами реалізації політики (попереднє оцінювання, поточне оцінювання, підсумкове оцінювання);
- за суб'єктами оцінювання (зовнішні (з боку сторонніх організацій), внутрішні, самооцінювання).

Зарубіжний досвід доводить рівноцінну важливість здійснення як зовнішнього оцінювання (external evaluation), так і внутрішнього (internal evaluation) для покращення об'єктивності застосовуваних методів і підвищення ефективності реалізації політики. Причому зовнішнє оцінювання можуть здійснювати експертні групи та незалежні приватні організації, а внутрішнє – безпосередньо державні органи формування та реалізації регіональної політики [24, с. 51]. Практика здійснення моніторингу та оцінювання державних політик також пропонує поетапне проведення заходів оцінювання: попереднє (для визначення стартових умов, вибору варіантів державної політики, передбачення ймовірних результатів та ефектів її впливу); проміжне або поточне (для визначення досягнутих проміжних результатів, вибору оптимальних механізмів реалізації заходів, корегування впливів), підсумкове (після завершення програмного періоду реалізації політики, заходів тощо).

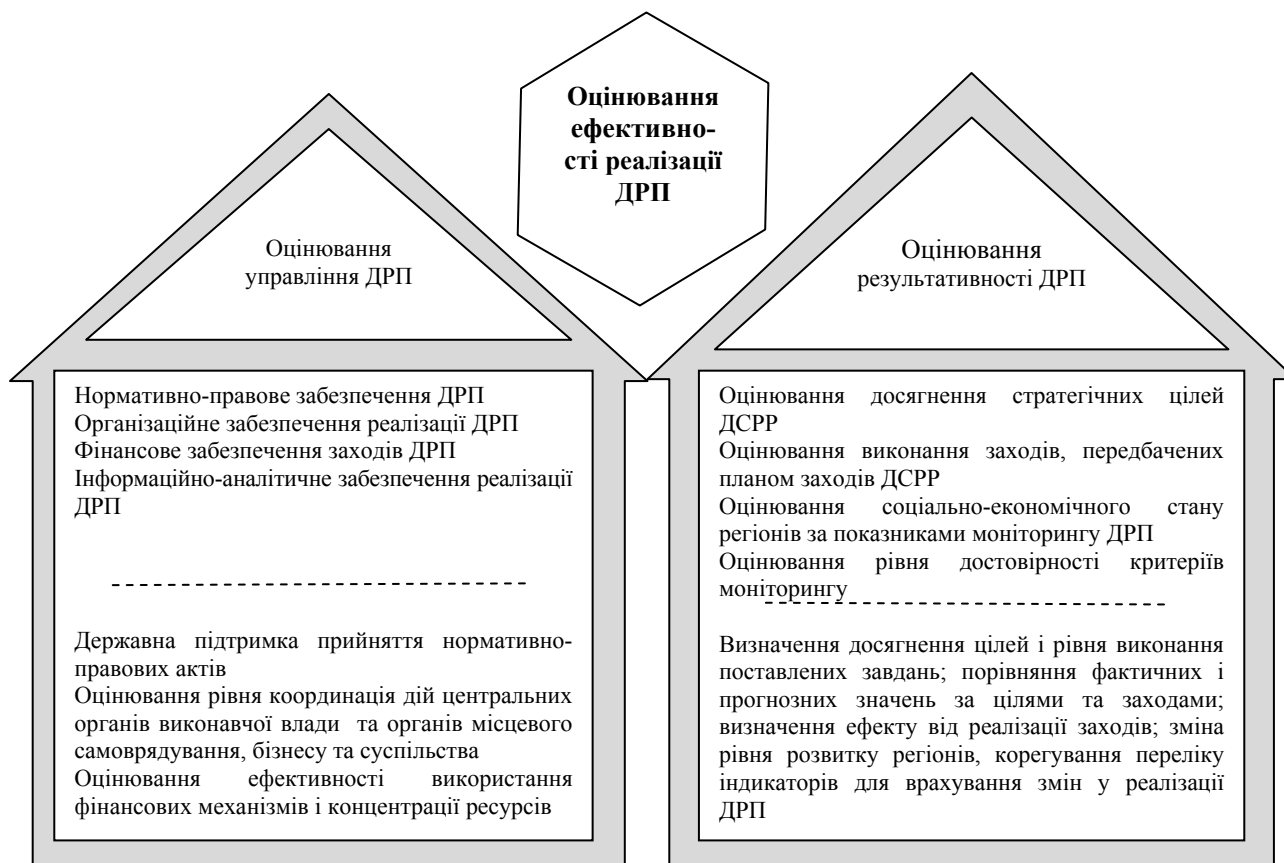
Серед найбільш часто вживаних для оцінювання методів у науковій літературі виділяють такі [25, с. 58]:

- метод інтегральних оцінок з використанням статистичних показників і даних соціологічних досліджень;
- метод порівняння фактично досягнутого показника із запланованим;
- аналіз «витрати – результат» (аналіз ефективності витрат);
- методи суб'єктивних оцінок (соціологічні опитування);
- методи оцінювання чинників і ризиків.

Предметом оцінювання можуть бути результати діяльності органів виконавчої влади регіону, соціально-економічні наслідки прийняття управлінських рішень та ефективність витрачання державних коштів. Сьогодні виявляється проблема відсутності єдиного погляду на змістовні аспекти категорій «ефективність» і «результативність» політики, що призводить до неясності і складності оцінювання.

Поняття «результативність реалізації державної політики» зазвичай трактується як ступінь досягнення поставлених цілей, що виражається в поліпшенні соціально-економічних показників розвитку регіону за плановий часовий період. Зважаючи на близькість понять «ефективність» і «результативність», результативність політики розглядається як складова частина ефективності. У широкому розумінні ефективність управління слід розуміти як комплексну категорію, яка, з одного боку, трактується як стан економіки, за якого певне співвідношення результатів діяльності і витрат на досягнення цих результатів призводить до отримання суб'єктом максимальних результатів з використанням ресурсів певної вартості або виробництва товарів певної вартості за найменших витрат ресурсів. Саме широке розуміння ефективності управління дозволяє оцінити економічну, соціальну й технічну ефективність [25, с. 58].

Зауважимо, оцінюючи ефективність ДРП, не завжди можна врахувати всі потрібні витрати, особливо тоді, коли вони фінансуються з різних джерел, а отримані результати можуть мати якісний характер (соціальний ефект). Тому в умовах складності безпосереднього вимірювання параметрів ефективності реалізації ДРП доцільно керуватися методикою її оцінювання на основі принципів полікритеріальності (ефективність є синтетичним показником, який не зводиться до єдиного універсального критерію), поєднання кількісного та якісного аналізу, залучення експертної думки, постійного удосконалення моніторингової та оцінювальної системи відповідно до поставлених завдань ДРП, а також обмеженості та релевантності даних. Для уточнення внеску в загальну оцінку ефективності реалізації ДРП слід розділити її на оцінку управління реалізацією ДРП та оцінку досягнутих результатів внаслідок здійснення управлінського впливу (рис. 1).

Рис. 1. Схема оцінювання ефективності реалізації ДРП

Джерело: складено за [10, с. 11].

До основних критеріїв оцінювання ефективності реалізації ДРП належать такі [10, с. 10]:

- 1) динаміка основних показників соціально-економічного розвитку регіону за період здійснення ДРП за документами її реалізації (ДСРР тощо);
- 2) зміна рівня соціально-економічного розвитку регіонів порівняно з їхнім станом до впровадження заходів та інструментів ДРП;
- 3) ступінь досягнення за період реалізації ДРП основних критеріїв реалізації стратегічних та оперативних цілей ДСРР, цільові значення яких передбачені в межах певного стратегічного документа (план заходів з реалізації ДСРР, регіональні стратегії розвитку тощо);
- 4) ступінь виконання намічених у плані заходів до ДСРР завдань;
- 5) забезпечення нормативно-правової, організаційної, фінансової та інформаційно-аналітичної підтримки реалізації заходів ДРП в досягненні стратегічних цілей.

Для оцінювання результатів реалізації ДРП слід застосовувати моніторингову систему показників, узгоджених із стратегічними цілями ДСРР. Такі індикатори мають відображати ступінь досягнення поставленої цілі, а не бути виключно переліком статистичних даних за певний період, які відображають соціально-економічну ситуацію в регіонах і державі. Тож оцінку за результативністю досягнення стратегічних цілей і виконання завдань можна визначити як різницю фактичного значення показника та прогнозованого (запланованого) у

розрізі визначених індикаторів досягнення цілі. Щодо виконання заходів, передбачених на кожному етапі реалізації ДСРР, то деякі науковці радять застосовувати узагальнюючі показники, які відображають ступінь досягнення цільових орієнтирів – відсоток досягнутих показників у загальній їх кількості; відсоток показників, за якими значення не досягнуто; відсоток показників, за якими фактичні значення суттєво переважають цільові показники [10, с. 12], що потребуватиме корегування заходів регіональної політики. Важливим показником є встановлення відповідності і дотримання терміну реалізації заходів для досягнення цілей, які були визначені за виконавцями у плані заходів ДСРР.

Визначення ефекту заходів, їхнього впливу на інші соціально-економічні показники в межах територіальних громад, міст та регіонів і виявлення причин відсутності передбачуваного ефекту полягає у встановленні характеру такого ефекту (економічного чи соціального), а також у встановленні причинно-наслідкових дій, які зумовили певний ефект. Опосередковано про рівень досягнення завдань, стратегічних цілей і виконання заходів ДСРР свідчать показники соціально-економічного розвитку регіонів протягом усього періоду її реалізації. Особливого значення в оцінюванні ефективності ДРП набуває рейтингування регіонів, результати якого щорічно публікує Мінрегіон. Це дає змогу оцінити результат від впроваджених інструментів регіональної політики та діяльність регіональних і місцевих органів влади з досягнення поставлених завдань і порівняти регіони за відносними показниками, які наведено в Додатках 1

та 2 до Порядку проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики [18]. За місцем регіону в рейтингу доцільно формувати відповідну політику та приймати управлінські рішення щодо ефективного застосування наявного потенціалу розвитку та активізації можливих центрів зростання конкурентоспроможності території. Аналіз динаміки рейтингової позиції того чи іншого регіону за основними показниками соціально-економічного розвитку дозволяє також оцінити результативність ДРП (формула 1) [10, с. 14]:

$$I_r = \frac{i_{prp} + i_{scstr} + i_{zstr} + i_{ser} + i_{mon}}{5}, \quad (1)$$

де: I_r – інтегральний показник оцінки результативності реалізації ДРП; i_{prp} – оцінка досягнення пріоритетів регіональної політики; i_{scstr} – оцінка досягнення стратегічних цілей ДСРР; i_{zstr} – оцінка рівня виконання заходів ДСРР; i_{ser} – оцінка рівня соціально-економічного розвитку регіонів; i_{mon} – оцінка рівня достовірності критеріїв моніторингу.

Як зазначається у праці [10, с. 15], щоб оцінити ефективність реалізації стратегії розвитку регіону, разом з її результативністю потрібно оцінити управлінську складову, що містить нормативно-правові, організаційні, фінансові та інформаційно-аналітичні інструменти впливу. Таке оцінювання ефективності пропонується здійснювати за допомогою інтегрального показника оцінки управління реалізації ДРП за формулою (2):

$$I_g = \frac{i_n + i_o + i_{inf} + i_{fn}}{4}, \quad (2)$$

де: I_g – інтегральний показник оцінки управління реалізації ДРП; i_n – оцінка нормативно-правового забезпечення реалізації ДРП; i_o – оцінка організаційного забезпечення реалізації ДРП; i_{inf} – оцінка інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації ДРП; i_{fn} – оцінка фінансового забезпечення реалізації ДРП.

Часткові індекси оцінюються за п'ятибальною системою, потім визначаються однакові інтервали та виділяються групи, яким присвоюють характеристики низького, середнього та високого рівнів управління реалізації ДРП [10, с. 15].

Оцінка нормативно-правової бази відображає рівень державної підтримки щодо розроблення законів і підзаконних актів, які уможливають впровадження низки механізмів розвитку регіонів у сфері стратегічного планування, прогнозування, програмування та управління. Водночас така оцінка відображає рівень координації (вертикальної та горизонтальної) регіональної та місцевої політики, діяльності центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Оцінка організаційного забезпечення показує ступінь залучення в реалізацію ДРП органів влади, бізнесу, науки та суспільства. Саме такі інструменти, як державно-приватне партнерство, міжмуніципальне співробітництво в реалізації інвестиційних проєктів,

характеризують рівень організаційного забезпечення. Підтримка інститутів регіонального розвитку на зразок агенцій регіонального розвитку також додатково підтверджує розвиненість організаційного забезпечення ДРП. Інформаційно-аналітичний блок відображає доступність до показників соціально-економічного розвитку регіонів, моніторингової системи реалізації ДРП, релевантність статистичних даних пріоритетам і стратегічним цілям ДСРР та порівнянність їх з міжнародними європейськими показниками оцінки регіонального розвитку, рівень доступності даних у мережі «Інтернет». Фінансове забезпечення віддзеркалює не лише обсяги та джерела фінансування регіональних і локальних проєктів (на рівні територіальних громад), але й характеризує ймовірність реалізації тих чи інших завдань ДРП за наявності або відсутності передбачених каналів фінансування, концентрації ресурсів на пріоритетних заходах реалізації ДСРР. Оцінюючи рівень фінансового забезпечення, доцільно враховувати структуру всіх джерел фінансування інвестиційних проєктів, внесок державного бюджету та позабюджетних витрат.

За формулою 3 [10, с. 16] на основі показників оцінки результативності реалізації ДРП та інтегрального показника оцінки управління реалізацією ДРП можна визначити оцінку рівня ефективності ДРП:

$$I_{eff} = \frac{0,8 I_r + 0,2 I_g}{2}, \quad (3)$$

де: I_{eff} – оцінка рівня ефективності ДРП; I_r – оцінка результативності реалізації ДРП; I_g – інтегральний показник оцінки управління реалізацією ДРП.

Групування результатів розрахунків інтегрального показника рівня ефективності ДРП за методом рівних інтервалів дозволяє виділити три рівні: ефективної реалізації ДРП, адекватної та неефективної.

Аналізований методичний підхід до оцінювання рівня ефективності реалізації ДРП може також використовуватися для оцінювання цілей, завдань і заходів регіональних стратегій розвитку.

Слід зазначити, що додатковим викликом ефективності регіональної політики в добу глобалізації визнаються зовнішні впливи, які насамперед відбиваються на прикордонних регіонах. Регіональна політика покликана компенсувати ці впливи побудовою внутрішніх (орієнтованих передусім на міжрегіональну співпрацю всередині країни) сенсів розвитку [13, с. 72].

Неврегульованим залишається питання щодо теперішньої системи показників моніторингу та оцінки (МіО), яка визнана експертами недосконалою і такою, що не використовує всі можливості для адекватного оцінювання результативності державної регіональної політики [26, с. 2]. Чинною нормативно-правовою базою не передбачено участі громадян та об'єднань громадян у моніторингу результативності державної регіональної політики. Утім, хоча законодавством і передбачається участь громадських об'єднань в оцінюванні результативності реалізації ДРП, проте у відкритому доступі інформація про факти участі

громадських об'єднань у процесі оцінювання Мінрегіоном результативності реалізації державної регіональної політики відсутня [26, с. 2].

Підтримуємо рекомендації експертів щодо розмежування процесів моніторингу та оцінювання як різних видів діяльності, а також залучення до процесу оцінювання представників громадянського суспільства. Доцільним вважаємо запровадження у вітчизняну практику експертизи системи МіО державної стратегії регіонального розвитку за такими критеріями [26, с. 3]:

1. Спроможність індикаторів визначати динаміку виконання стратегії.
2. Повнота системи індикаторів: чи передбачені індикатори для усіх завдань стратегії.
3. Відкритість результатів МіО: чи передбачене оприлюднення результатів оцінювання.
4. Відкритість процесу МіО: чи передбачена участь представників громадянського суспільства в МіО державних і муніципальних стратегій.
5. Обов'язковість відповідних змін у стратегії за результатами МіО: чи передбачені в системі МіО механізми змін діяльності за результатами оцінювання.

Погоджуємося із твердженням Л. Сімків, що для підвищення ефективності реалізації ДСРР та регіональних стратегій треба поєднати стратегічне планування з просторовим плануванням і прогнозуванням регіонального розвитку [27, с. 215]. Не можна заперечувати також і того, що «ефективність державної регіональної політики знаходиться в прямій залежності від правильності вибору стратегічних цілей та обґрунтованості документів, які визначають стратегічні засади розвитку країни та її регіонів, орієнтовані на раціональне використання внутрішнього потенціалу території та її конкурентних переваг, максимальне залучення інновацій та створення стимулів до економічного зростання [27, с. 231].

Висновки. Отже, огляд теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності реалізації державної регіональної політики показав, що єдиного погляду в експертів немає, оскільки методика оцінювання результативності такої політики залежить від рівня інституційного, організаційного, інформаційно-аналітичного та фінансового забезпечення, а також від пріоритетів і цілей державної регіональної політики тощо.

Через поспішність деяких реформ відсутній концептуальний причинно-наслідковий зв'язок між здійсненням моніторингу регіональної політики й процесами децентралізації та об'єднання територіальних громад, що дозволив би зробити об'єктивні висновки про ефективність цих процесів для забезпечення сталого розвитку територій [28, с. 194]. Динамічність соціально-економічних процесів розвитку регіонів і складність формування інтегрованої системи МіО, що слугувала би базою для прийняття урядових рішень за результатами оцінювання реалізації ДПР та сприяла підвищенню ступеня досягнення стратегічних цілей ДСРР, обумовлюють потребу у зміні методологічних підходів до розроблення системи МіО та методики

оцінювання результативності та ефективності регіональної політики (з обмеженим переліком індикаторів; достовірним статистичним супроводом, який забезпечував би міжнародні порівняння; включення до переліку індикаторів моніторингу індикаторів досягнення Цілей сталого розвитку на період до 2030 року). Надзвичайно важливо доповнити систему МіО регіональних стратегій розвитку показниками досягнення цілей на засадах смарт-спеціалізації, а також використовувати зовнішні результати оцінювання – громадськістю та експертами.

Список використаних джерел

1. Фінагіна О. В., Бітюк І. М., Буряк Є. В. Передумови, принципи та інструменти реалізації регіональної політики: досвід ЄС. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки.* 2020. Вип. 57. С. 5-17. DOI: <https://doi.org/10.24025/2306-4420.0.57.2020.206392>
2. Крайник О. Механізми контролю за реалізацією стратегій соціально-економічного розвитку регіону. *Ефективність державного управління: зб. наук. пр.* 2018. Вип. 1(54). Ч. 2. С. 210-216.
3. *Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія / наук. ред. С. Л. Шульц.* Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).
4. Сментіна Н. В. Теоретико-методологічні аспекти моніторингу та оцінки реалізації стратегій розвитку мезосистем. *Причорноморські економічні студії.* 2016. Вип. 2. С. 17-22.
5. Іртищева І. О., Войт Д. С., Павленко Г. М., Архангельська А. М. І. Моніторинг рівня соціально-економічного розвитку України та її регіонів. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія: Економічні науки: зб. наук. пр.* 2019. № 2. С. 406-414. DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2019-2-406>
6. Захарченко В. І. Становлення нової регіональної політики в Україні: основні етапи та інституційні засади. *Регіональна економіка та управління.* 2020. № 1(27). С. 95-100. URL: [http://siee.zp.ua/images/journal/2020/1-1\(27\)2020.pdf](http://siee.zp.ua/images/journal/2020/1-1(27)2020.pdf)
7. Пухир С. Т. Сучасні підходи у формуванні та реалізації державної політики регіонального розвитку. *Регіональна економіка.* 2016. № 3. С. 26-33.
8. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII. *Законодавство України:* сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
9. Галямар В. А. Государственная региональная политика Украины. *Инвестиции: практика та досвід.* 2019. № 4. С. 101-107. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.4.101>
10. Егоров К. Ю. Оценка эффективности реализации стратегии социально-экономического развития региона. *Вестник Самарского государственного экономического университета.* 2010. № 10(72). С. 10-16.

11. Долішній М. І. *Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети*. Київ: Наукова думка, 2006. 512 с.
12. *Регіональна політика: методологія, методи, практика*: монографія / відп. ред. М. І. Долішній. Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2001. 701 с.
13. *Нова регіональна політика для нової України: аналітична доповідь*. К.: Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 76 с.
14. Лупак Р. Л. *Імпортозаміщення в системі економічної безпеки держави: регіональний аспект*: дис. ... д-ра екон. наук: спец. 21.04.01. К, 2018. 639 с.
15. Яценко В. О. Еволюціонізм наукових досліджень розвитку та управління територіями на регіональному рівні. *Досвід та перспективи розвитку міст України*: зб. наук. пр. 2016. Вип. 31. С. 116-129.
16. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 р. № 75. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16#Text>
17. Ткачук А., Меддок К., Мрінська О., Третяк Ю. Державна регіональна політика в Україні: від декларацій до регіонального розвитку. *Дзеркало тижня*: сайт. 08.11.2013. URL: <https://zn.ua/ukr/internal/derzhavna-regionalna-politika-v-ukrayini-vid-deklaraciy-do-regionalnogo-rozvitku-.html>
18. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 856. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#Text>
19. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. 30.11.2015 р. *Законодавство України*: сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
20. Черніков Д., Хорольський Р., Синьокий О. *Регіональна політика та Угода про асоціацію між Україною та ЄС*. Київ: ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2015. 34 с.
21. Куценко А. В. *Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства споживчої кооперації України*: монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 205 с.
22. Кругляк А. В. Обґрунтування методу DEA в оцінюванні ефективності господарської діяльності готелів. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. І-ІІ(77-78). С. 270-278. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2020-1.77-2.78.23>
23. Длугопольський О. В. Критерії ефективності функціонування державного сектору економіки. *Науково-технічна інформація*. 2007. № 1. С. 36-40.
24. Фатеев В. С. Мировые тенденции регионального и городского развития и их преломление в Беларуси. *Новые вызовы в экономике XXI века*: международная научно-практическая конференция к 80-летию Института экономики НАН Беларуси (г. Минск, 24-25 марта 2011 г.). Минск: Право и экономика, 2011. С. 44-53. URL: http://ekonomika.by/downloads/Fateev_2011-1.pdf
25. Проворова А. А., Губина О. В., Смиреникова Е. В., Кармакулова А. В., Воронина Л. В. Методический инструментарий оценки эффективности реализации государственной социальной экономической политики развития регионов России. *Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз*. 2015. № 3(39). С. 56-70.
26. Моніторинг і оцінювання у діяльності органів влади України. Доповідь за результатами проекту Української Асоціації Оцінювання «Посилення децентралізації в Україні», грант Національного фонду підтримки демократії: лютий 2017 – січень 2018 рр.) 12 с. *Українська асоціація оцінювання*: сайт. 2018. URL: http://www.ukreval.org/images/news/2018-01-20-dopovid/Dopovit_ukr.pdf
27. Сімків Л. Є. *Регіональна економічна політика в умовах диспропорційності економічного зростання*: дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.05. Івано-Франківськ, 2018. 465 с.
28. Аналітична частина проекту Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року. *Міністерство розвитку громад та територій України*: сайт. 26.05.2020. 199 с. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/rozrobka-proektu-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027roku/analitichna-chastyna-proektu-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku>

References

1. Finahina, O. V., Bityuk, I. M., & Buryak, Ye. V. (2020). Peredumovy, pryntsyipy ta instrumenty realizatsiyi rehional'noyi polityky: dosvid YeS. In *Zbirnyk naukovykh prats' Cherkas'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Proceedings of the Cherkasy State Technological University. Series Economics]*: Vol. 57 (pp. 5-17). DOI: <https://doi.org/10.24025/2306-4420.0.57.2020.206392> [in Ukrainian].
2. Kraynyk, O. (2018). Mekhanizmy kontrolyu za realizatsiyeyu stratehiy sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku rehionu [Mechanisms of control over the implementation of strategies of socio-economic development of the region]. In *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnya [Efficiency of public administration]*: Vol. 1(54):2 (pp. 210-216). [in Ukrainian].
3. Shults, S. L. (Ed.) (2018). *Mekhanizmy realizatsiyi rehional'noyi polityky: otsinka efektyvnosti ta napryamy udoskonalenny [Mechanisms for implementing regional policy: evaluation of effectiveness and areas for improvement]*. Lviv: Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. (Seriya «Problemy rehional'noho rozvytku») [(Series «Problems of regional development»)]. [in Ukrainian].
4. Smentina, N. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni aspekty monitorynhu ta otsinky realizatsiyi stratehiy rozvytku mezosystem [Theoretical and methodological aspects of monitoring and evaluation of

- the implementation of strategies for the development of mesosystems]. *Prychornomors'ki ekonomichni studiyi – Black Sea Economic Studies*, 2, 17-22. [in Ukrainian].
5. Irtyshcheva, I. O., Voyt, D. S., Pavlenko, H. M., & Arkhanhelska, A. M. I. (2019). Monitorynh rivnya sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku Ukrayiny ta yiyi rehioniv [Monitoring the level of socio-economic development of Ukraine and its regions]. In *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Seriya Ekonomichni nauky [Bulletin of the Kharkiv National Agrarian University. Series Economics]*: Vol. 2. (pp. 406-414). DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2019-2-406> [in Ukrainian].
6. Zakharchenko, V. I. (2020). Stanovlennya novoyi rehional'noyi polityky v Ukrayini: osnovni etapy ta instytutsiyni zasady [Formation of a new regional policy in Ukraine: main stages and institutional principles]. *Rehional'na ekonomika ta upravlinnya – Regional economy and management*, 1(27), 95-100. Retrieved from [http://siee.zp.ua/images/journal/2020/1-1\(27\)2020.pdf](http://siee.zp.ua/images/journal/2020/1-1(27)2020.pdf) [in Ukrainian].
7. Pukhyr, S. T. (2016). Suchasni pidkhody u formuvanni ta realizatsiyi derzhavnoyi polityky rehional'noho rozvytku [Modern approaches in the formation and implementation of state policy of regional development]. *Rehional'na ekonomika – Regional economy*, 3, 26-33. [in Ukrainian].
8. Pro zasady derzhavnoyi rehional'noyi polityky [On the principles of state regional policy] (2015). Law of Ukraine, adopted on 2015, Feb 05, 156-VIII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> [in Ukrainian].
9. Galyamar, V. A. (2019). Gosudarstvennaya regional'naya politika Ukrainy [State regional policy of Ukraine]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 4, 101-107. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.4.101> [in Russian].
10. Yegorov, K. Yu. (2010). Otsenka effektivnosti realizatsii strategii sotsial'no-ekonomicheskogo razvitiya regiona [Evaluation of the effectiveness of the implementation of the strategy of socio-economic development of the region]. *Vestnik Samarskogo gosudarstvennogo ekonomicheskogo universiteta – Bulletin of Samara State Economic University*, 10(72), 10-16. [in Russian].
11. Dolishniy, M. I. (2006). *Rehional'na polityka na rubezhi XX-XXI stolit': novi priorytety [Regional policy at the turn of the XX-XXI centuries: new priorities]*. Kyiv: Scientific opinion. [in Ukrainian].
12. Dolishniy, M. I. (Ed.). (2001). *Rehional'na polityka: metodolohiya, metody, praktyka [Regional policy: methodology, methods, practice]*. Lviv: Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. [in Ukrainian].
13. *Nova rehional'na polityka dlya novoyi Ukrayiny [New regional policy for the new Ukraine]*: Analytical report. Kyiv: Institute of Socio-Economic Research 2017. [in Ukrainian].
14. Lupak, R. L. (2018). *Importozamishchennya v systemi ekonomichnoyi bezpeky derzhavy: rehional'nyy aspekt [Import substitution in the system of economic security of the state: regional aspect]* (Dr. Sci. in Econ. Dissertation, Kyiv, Ukraine). [in Ukrainian].
15. Yatsenko, V. O. (2016). Evolyutsionizm naukovykh doslidzhen' rozvytku ta upravlinnya terytoriyamy na rehional'nomu rivni [Evolutionism of research of development and management of territories at the regional level]. In *Dosvid ta perspektyvy rozvytku mist Ukrayiny [Experience and prospects of development of cities of Ukraine]*: Vol. 31 (pp. 116-129). [in Ukrainian].
16. Pro zatverdzhennya Metodichnykh rekomendatsiy shchodo formuvannya i realizatsiyi prohnoznykh ta prohramnykh dokumentiv sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku ob'yednanoyi terytorial'noyi hromad [About the statement of Methodical recommendations concerning formation and realization of forecast and program documents of social and economic development of the united territorial community] (2016). Order of the Ministry of regional development, construction and housing and communal services of Ukraine, adopted on 2016, Mar 30, 75. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16#Text> [in Ukrainian].
17. Tkachuk, A., Meddok, K., Mrinska, O., & Tretyak, Yu. (2013, Nov 08). Derzhavna rehional'na polityka v Ukrayini: vid deklaratsiy do rehional'noho rozvytku [State regional policy in Ukraine: from declarations to regional development]. *Mirror of the week*: Website. Retrieved from <https://zn.ua/ukr/internal/derzhavna-regionalna-politika-v-ukrayini-vid-deklaratsiy-do-regionalnogo-rozvitku-.html> [in Ukrainian].
18. Pro zatverdzhennya Poryadku ta Metodyky provedennya monitorynhu ta otsinky rezul'tatyvnosti realizatsiyi derzhavnoyi rehional'noyi polityky [On approval of the Procedure and Methodology for monitoring and evaluating the effectiveness of the implementation of state regional policy] (2015). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2015, Oct 21, 856. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-%D0%BF#Text>. [in Ukrainian].
19. Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu, z odniyei storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part] (2015, Nov 30). *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].
20. Chernikov, D., Khorolskiy, R., & Synookyy, O. (2015). *Rehional'na polityka ta Uhoda pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu ta YeS [Regional policy and the Association Agreement between Ukraine and the EU]*. Kyiv: Laboratory of Legislative Initiatives, Non-Governmental Organization. [in Ukrainian].
21. Kutsenko A. V. (2008). *Orhanizatsiyno-ekonomichnyy mekhanizm upravlinnya efektyvnosti diyal'nosti pidpryyemstva spozhyvchoyi kooperatsiyi Ukrayiny [Organizational and economic mechanism of management of efficiency of activity of the enterprise of consumer cooperation of Ukraine]*. Poltava: EPD of PUCCU. [in Ukrainian].
22. Kruhlyanko, A. V. (2020). Obgruntuvannya metodu DEA v otsinyuvanni efektyvnosti hospodars'koyi

diyal'nosti hoteliv [Substantiation of the DEA method in assessing the efficiency of economic activity of hotels]. *Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic sciences*, I-II(77-78), 270-278. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2020-1.77-2.78.23> [in Ukrainian].

23. Dluhopolskyi, O. V. (2007). Kryteriyi efektyvnosti funktsionuvannya derzhavnoho sektoru ekonomiky [Criteria for the effectiveness of the public sector of the economy]. *Naukovo-tekhnichna informatsiya – Scientific and technical information*, 1, 36-40. [in Ukrainian].

24. Fateyev, V. S. (2011). Mirovyie tendentsii regional'nogo i gorodskogo razvitiya i ikh prelomleniye v Belarusi [World trends in regional and urban development and their refraction in Belarus]. In *Novyye vyzovy v ekonomike XXI veka [New challenges in the economy of the XXI century]*: International scientific-practical conference dedicated to the 80th anniversary of the Institute of Economics of the National Academy of Sciences of Belarus (Minsk, March 24-25, 2011) (pp. 44-53). Minsk: Law and Economics. Retrieved from http://ekonomika.by/downloads/Fateev_2011-1.pdf [in Russian].

25. Provorova, A. A., Gubina, O. V., Smirennikova, Ye. V., Karmakulova, A. V., & Voronina, L. V. (2015). Metodicheskiy instrumentariy otsenki effektivnosti realizatsii gosudarstvennoy sotsial'no-ekonomicheskoy politiki razvitiya regionov Rossii [Methodological tools for assessing the effectiveness of the implementation of the state socio-economic policy for the development of Russian regions]. *Ekonomicheskiye i sotsial'nyye peremeny: fakty, tendentsii, prognoz – Economic and social changes: facts, trends, forecast*, 3(39), 56-70. [in Russian].

26. Monitorynh i otsinyuvannya u diyal'nosti orhaniv vlady Ukrayiny [Monitoring and evaluation in the activities of the authorities of Ukraine]. Report based on the results of the project of the Ukrainian Evaluation Association «Strengthening decentralization in Ukraine», grant from the National Endowment for Democracy: February 2017 – January 2018] (2018). *Ukrainian Evaluation Association: Website*. Retrieved from http://www.ukreval.org/images/news/2018-01-20-dopovid/Dopovit_ukr.pdf [in Ukrainian].

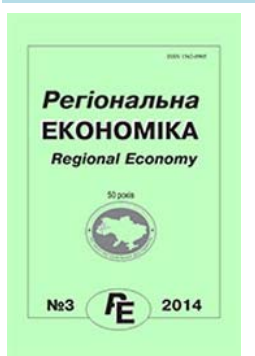
27. Simkiv, L. Ye. (2018). *Rehional'na ekonomichna polityka v umovakh dysproporciynosti ekonomichnoho zrostannya [Regional economic policy in the conditions of disproportionate economic growth]*. (Dr.Sci. in Econ. Dissertation, Ivano-Frankivsk, Ukraine). [in Ukrainian].

28. Analychna chastyna proektu Derzhavnoyi stratehiyi rehional'noho rozvytku na period do 2027 roku [Analytical part of the draft State Strategy for Regional Development until 2027] (2020, May 26). *Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine: Website*. Retrieved from <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/rozrobka-proektu-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027roku/analychna-chastyna-proektu-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku> [in Ukrainian].

Статтю підготовлено в межах виконання відомчої теми «Методологічні засади smart-спеціалізації регіонів України» (ДР № 0119U001869).

Надійшло 20.06.2021 р.

Науково-практичний журнал «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Науково-практичний журнал «Регіональна економіка» – це фахове науково-практичне видання, у якому висвітлюються такі теоретичні та прикладні питання: формування і реалізація державної регіональної політики в Україні, проблеми соціально-економічного життя регіонів, їх територіального розвитку, природокористування та екологічної безпеки, соціальної політики, транскордонного співробітництва, розвитку сільських територій, інвестиційно-інноваційної політики, фінансів і банківської справи.

Журнал «Регіональна економіка» включений до Переліку наукових фахових видань України (Наказ МОН України від 7.10.2015 р. №1021).

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази **Index Copernicus**, Польща – з 2012 року.

Сайт журналу: www.re.gov.ua